

Projekt

z dnia 9 lutego 2018 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY W SMOŁDZINIE**

z dnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Smoldzino na lata 2018 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.) i art.176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 697)

**Rada Gminy Smoldzino
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Smoldzino na lata 2018 - 2020 stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2.

Powierzyć realizację Programu, o którym mowa wyżej Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smoldzinie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
Rady Gminy w Smołdzinie
z dnia 2018 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SMOŁDZINO
NA LATA 2018 – 2020**

Smoldzino, luty 2018

Spis treści

Wstęp	str. 3
Podstawa prawna	str. 4
Analiza i diagnoza sytuacji mieszkańców Gminy Smołdzino	str. 4
Zasoby instytucjonalne Gminy Smołdzino	str. 12
Cele Programu	str. 13
Odbiorcy Programu	str. 13
Realizatorzy Programu	str. 13
Sposoby realizacji Programu Wspierania Rodziny - zadania i harmonogram działań	str. 15
Finansowanie Programu	str. 17
Monitoring i ewaluacja Programu	str. 17

Wstęp

Rodzina jest ważnym środowiskiem opiekuńczo - wychowawczym o ogromnym znaczeniu dla rozwoju i wychowania dzieci. Prawidłowo wypełniający swoje funkcje rodzice troszczą się o wychowanie swoich dzieci, o zaspokajanie ich potrzeb, szczególnie o właściwe wyżywienie, sen, wychowanie, bezpieczeństwo, rekreację, rozwój i socjalizację. Rodzina to pomost pomiędzy jednostką, a społeczeństwem (L. Dyczewski, *Więź między pokoleniami w rodzinie*, Lublin 2002). W rodzinie istnieją różne systemy wzajemnych powiązań uczuciowych i oddziaływań społecznych. Jest środowiskiem, w którym tkwią ogromne możliwości wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka (A. Rusiecka, *Rola rodziny w kształtowaniu wartości kulturalnych dziecka*, Słupsk 2006). Rodzina dla bardzo wielu ludzi jest oazą, małą ojczyzną zapewniającą poczucie bezpieczeństwa, wsparcia emocjonalnego i środowiskiem sprzyjającym dobremu samopoczuciu (M. Ogryzko- Wiewiórska, *Rodzina w oczach młodego człowieka* (w:) M. Ziemska (red.) *Rodzina współczesna*, Warszawa 2001).

Rodzina jest zorganizowaną oraz zróżnicowaną całością. Charakteryzuje ją dynamiczny charakter. Funkcjonuje ona w szerszym systemie, na który składają się warunki życia w społeczeństwie globalnym i w określonej sytuacji ekonomicznej, społecznej i politycznej. Według wielu badaczy należy za punkt wyjścia przyjąć pogląd, że rodzina jako system stanowi pewną całość, będącą czymś więcej niż prostą sumą tworzących ją jednostek. Rodzina jako system psychospołeczny zajmuje określone miejsce w hierarchii większych zbiorowości i poprzez swą strukturę oraz funkcje jest ściśle powiązana ze społeczeństwem, w którym żyje (S. Waszczak, *Polityka rodzinna*, W: *Polityka ludnościowa i rodzinna*, (red.) L. Frąckiewicz, S. Waszczak, Katowice 1995). Charakteryzuje się dużą elastycznością w przystosowywaniu się do zmieniającej się rzeczywistości społeczno - gospodarczej, jednak równocześnie wiele owych skutków wpływa na pogorszenie kondycji ekonomicznej rodziny i obniża poziom zaspokajania jej potrzeb. To zaś prowadzi do zagrożeń realizacji podstawowych funkcji rodziny, co zwykle powoduje istotne trudności w funkcjonowaniu społeczeństwa jako całości (Kurzynowski A. (red.), *Rodzina w okresie transformacji systemowej*, Warszawa 1995).

Mając na uwadze powyższe, niezmiernie ważnym zadaniem samorządu jest wspieranie rodziny w sytuacjach kryzysu, pomoc w przezwyciężaniu napotkanych trudności, umożliwienie otrzymania specjalistycznego wsparcia. Takie zadania na gminę nakłada Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Istotą ustawy jest stworzenie spójnego systemu pomocy w opiece i wychowaniu dziecka oraz pracy z rodziną je wychowującą, zwłaszcza taką, która napotyka trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji, w tym opiekuńczo – wychowawczych. Zgodnie z założeniami Ustawy instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają wszechstronnych rozwiązań. Niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a także często towarzysząca temu choroba alkoholowa czy przemoc w rodzinie, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie eksmisją. Dlatego rodziny takie wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. W pracy tej bardzo istotne jest interdyscyplinarność działań. Niezmiernie ważna jest współpraca wszystkich instytucji i podmiotów, które pracują z rodziną – powinna mieć jednolity cel, a działania powinny się uzupełniać. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, mieć charakter kompleksowy i obiektywny oraz być podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz minimalizowanie wystąpienia takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej należy podejmować działania w celu jak najszybszej reintegracji rodziny.

PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie z art. 176 ust 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn.zm.).

ANALIZA I DIAGNOZA SYTUACJI MIESZKAŃCÓW GMINY SMOŁDZINO.

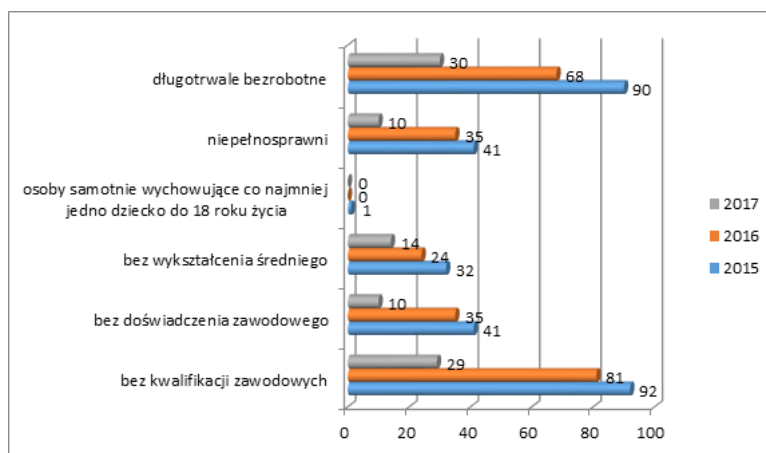
Gmina Smołdzino to mała gmina zajmująca 25.980 ha. Administracyjnie podzielona jest na 16 sołectw, w skład których wchodzi 18 miejscowości. Centrum administracyjnym gminy i siedzibą władz jest miejscowość Smołdzino.

W strukturach gminy znajdują się: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smołdzinie, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Smołdzinie, Gminne Przedszkole w Smołdzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej, przy którym działa Środowiskowy Dom Samopomocy i Klub Wolontariusza oraz Gminny Ośrodek Kultury, który w strukturach ma 2 biblioteki i 5 świetlic wiejskich.

Gminę Smołdzino zamieszkuje 3363 mieszkańców. Tworzą oni 1574 gospodarstwa domowe, w tym rodzinne (Dane Urzędu Gminy w Smołdzinie. Stan na dzień 28.09.2017r).

Liczba bezrobotnych w gminie Smołdzino na koniec III kwartału 2017 r. wynosiła **82** osoby, w tym 51 kobiet i 31 mężczyzn, w latach poprzednich stanowiła odpowiednio: w 2016 roku - **220** osób (104 kobiety, 116 mężczyzn), w 2015 roku - **278** osób (138 kobiet i 140 mężczyzn) (Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku. Stan na 30.09.2017r.).

A. KATEGORIE OSÓB ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W LATACH 2015- 2017

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku. Stan na 28.11.2017r.

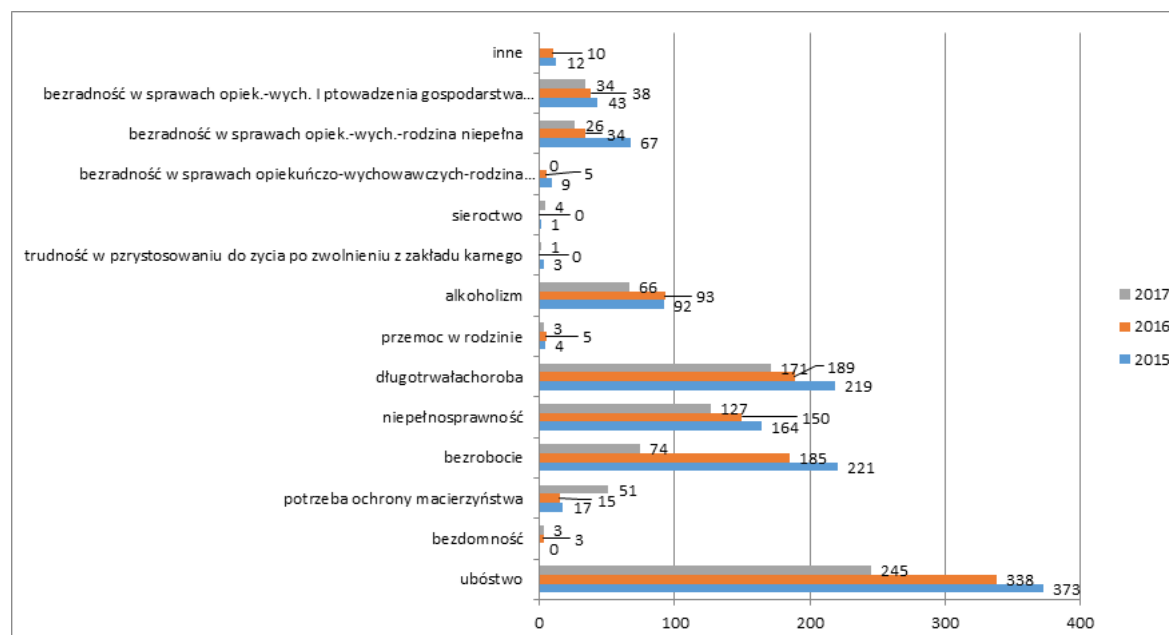
Z wykresu wynika, że liczba osób bezrobotnych w okresie ostatnich 3 lat spadła. Największą grupę osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP stanowią osoby długotrwale bezrobotne, bez wykształcenia średniego i bez kwalifikacji zawodowych. Na koniec III kwartału bieżącego roku w PUP nie było osób zarejestrowanych jako samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.

B. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE WSPARCIA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SMOŁDZINIE Z SIEDZIBĄ W GARDNIE WIELKIEJ W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej w zakresie pomocy społecznej korzystało:

- w 2015 r. - 525 osób
- w 2016 r. - 476 osób
- w 2017 r. (na koniec III kwartału) - 396 osób

C. POWODY PRYZYNAWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2015-2017

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej. Stan na 31.12.2017 r.

Z powyższego wykresu wynika również, że najczęstszą przesłanką do udzielenia pomocy społecznej w 2017 r., w 2016 r. i w 2015 r. było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba.

D. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH

rok	Ilość rodzin, które skorzystały z pomocy GOPS	Ilość osób w rodzinie	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych-Rodziny niepełne	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych-Rodziny wielodzienne	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego
2015	237	525	21	2	10
2016	217	476	11	1	8
2017	186	396	10	0	8

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie. Stan na 15.12.2017 r.

Przesłanka do udzielenia pomocy z Ośrodka dotycząca bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych z roku na rok jest coraz rzadziej wymieniana, co świadczyć może o poprawie sytuacji tych rodzin.

E. SYTUACJA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Z wykresu C wynika, że niepełnosprawność była jedną z najczęstszych przesłanek wymienianych jako powód korzystania z pomocy społecznej. W 2015 roku niepełnosprawność wymieniana była 167, w 2016 r. 150 razy, a w 2017 r. 127 razy.

Ponadto w latach 2015 - 2017 GOPS zrealizował następującą ilość świadczeń dotyczących osób niepełnosprawnych:

ilość wypłaconych świadczeń				
rok	zas. piel. dla dzieci do 16 r.ż.	zas. piel. na osobę powyżej 16 r.ż.	świadczenie pielęgnacyjne na dziecko do 16 r.ż.	specjalny zas. opiekuńczy
2015	284	495	105	55
2016	312	512	112	76
2017	338	541	132	76

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie. Stan na 31.12.2017r.

Tabela przedstawia ilość wypłaconych świadczeń. Zauważyć można, że ilość zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych na dziecko do 16 roku życia z roku na rok wzrasta.

F. USŁUGI OPIEKUŃCZE NA TERENIE GMINY SMOŁDZINO

ŚWIADCZONE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA OSOBY

usługi opiekuńcze		
rok	ilość rodzin	ilość osób w rodzinach
2015	15	21
2016	19	21
2017	12	13

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie. Stan na 31.12.2017r.

W latach 2015– 2017 GOPS w Smołdzinie świadczył usługi opiekuńcze osobom, które były pozbawione pomocy innych, z powodu wieku, choroby, braku możliwości udzielenia takiej pomocy przez najbliższą

rodzinę, a także innych przyczyn. W roku 2015 r. ilość środowisk objętych taką pomocą wynosiła 15, w 2016 wzrosła do 19, a w 2017 roku zmalała do 12.

G. LICZBA DZIECI Z TERENU GMINY SMOŁDZINO SKIEROWANYCH DO PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba dzieci, które trafiły do pieczy zastępczej, w tym:	1	2	0
do pieczy instytucjonalnej	0	0	0
do pieczy rodzinnej	1	2	0

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie. Stan na 26.11.2017 r.

Zauważyć można tendencję spadkową dotyczącą umieszczania dzieci zarówno w pieczy zastępczej jak i instytucjonalnej, jednak nie wyklucza to zagrożeń związanych z umieszczaniem dzieci w pieczy.

H. LICZBA DZIECI Z TERENU GMINY SMOŁDZINO AKTUALNIE PRZEBYWAJĄCYCE W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Liczba dzieci	Umieszczone przed 2012 r.	Umieszczone od 2012 r.
pieczy instytucjonalnej	1	7
pieczy rodzinnej	2	9

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie. Stan na 26.11.2017r.

Aktualnie w pieczy zastępczej przebywa 16 dzieci z terenu gminy Smołdzino - 7 z nich umieszczonych jest w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, 9 w rodzinie zastępczej. Dzieci skierowanych przed wejściem w życie Ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest aktualnie 3.

I. NADZÓR KURATORA NA TERENIE GMINY SMOŁDZINO W 2017 ROKU

Rok	Liczba kuratorów
2017r.	1 kurator zawodowy + 3 kuratorów społecznych

Źródło: dane od kuratora zawodowego. Stan na dzień 31.12.2017r.

Według danych uzyskanych od kuratora zawodowego, pracującego na terenie gminy Smołdzino, ilość nadzorów na tym terenie maleje i w związku z tym ilość pracujących tu kuratorów zawodowych spadła z 2 do 1 w okresie ostatnich 3 lat.

J. ASYSTENTURA RODZINY W LATACH 2015- 2017

Zakres	2015	2016	2017
LICZBA ASYSTENTÓW RODZINY (UMOWA ZLECENIE)	2	2	2
WYDATKI NA WYNAGRODZENIA ASYSTENTÓW	18 350zł w tym: 18.350zł- POKL 0 zł- własne	42 143zł w tym: 29.453,75zł-POKL 2.699,25ZŁ-własne	47 321zł w tym: 24.000zł - własne 23.321zł- MRPiPS
LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE WSPARCIA ASYSTENTÓW RODZINY, W TYM	18	17	13
do 3 m-cy	1	0	0
od 3 do 12 m-cy	2	12	0
powyżej 1 roku	15	17	13
SKIEROWANIE ASYSTENTA NA PODSTAWIE:			
wniosek sądu	0	1	0
wniosek rodziny	0	0	0
wniosek kuratora	0	0	0

wniosek pracownika socjalnego	0	0	0
-------------------------------	---	---	---

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie. Stan na 15.12.2017r.

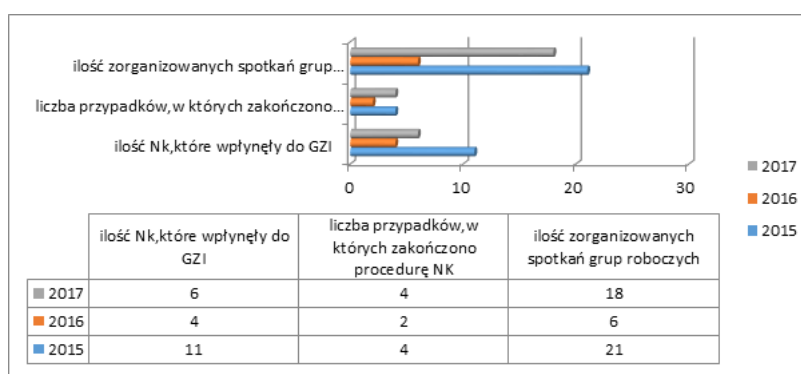
Na przełomie ostatnich 3 lat spadła ilość rodzin, które korzystały ze wsparcia asystentów rodziny. Widać również, że w roku 2017, wszystkie rodziny korzystające ze wsparcia asystenta, mają go przyznanego powyżej 1 roku.

K. ZESTAWIENIE EFEKTÓW PRACY ASYSTENTÓW RODZINY W LATACH 2015- 2017

EFEKTY PRACY	2015	2016	2017
PODJĘCIE ZATRUDNIENIA	6	8	12
UCZESTNICTWO W CIS	4	2	0
LECZENIE ODWYKOWE	1	0	0
POPRAWA WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH	3	5	4
POPRAWA SYTUACJI EDUKACYJNEJ DZIECI	5	8	9
UJAWNIECIE PRZEMOCY W TYM NK	1	2	2
ZNIESIENIE NADZORU KURATORA	0	0	0
UREGULOWANIE SPRAW ALIMENTACYJNYCH	2	2	3
USAMODZIELNIENIE OD GOPS (NIEKORZYSTANIE Z ZASIŁKÓW)	0	3	0
ZMIANA MIEJSCA ZAMIESZKANIA	0	1	0

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z/s w Gardnie Wielkiej 31.12.2017 r.

L. PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY W RAMACH GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Źródło Gminny Zespół Interdyscyplinarny. Stan na 31.12.2017 r.

L. WNIOSKI SKIEROWANE DO GKRPA W SMOŁDZINIE W SPRAWIE OBJĘCIA LECZENIEM ODWYKOWYM OSÓB NADUŻYWAJĄCYCH ALKOHOŁ ZA LATA 2015-2017

rok	Liczba złożonych wniosków	kobiety	mężczyźni	W tym osoby samotne	W tym osoby do 25 r. ż.	Liczba wniosków skierowanych do biegłych celem wydania opinii o przedmiocie uzależnienia od alkoholu
2015	12	2	10	5	1	10
2016	11	3	8	5	0	5
2017	2	0	2	0	0	3

źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Stan na 31.12.2017r.

Liczba wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie objęcia leczeniem odwykowym zmalała w ostatnich 3 latach z 12 w 2015 roku do 2 w 2017 roku, nadal mężczyźni przewyższają liczbę kobiet, które są objęte pracą GKRPA.

M. ILOŚĆ PROWADZONYCH PORAD PSYCHOLOGICZNYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

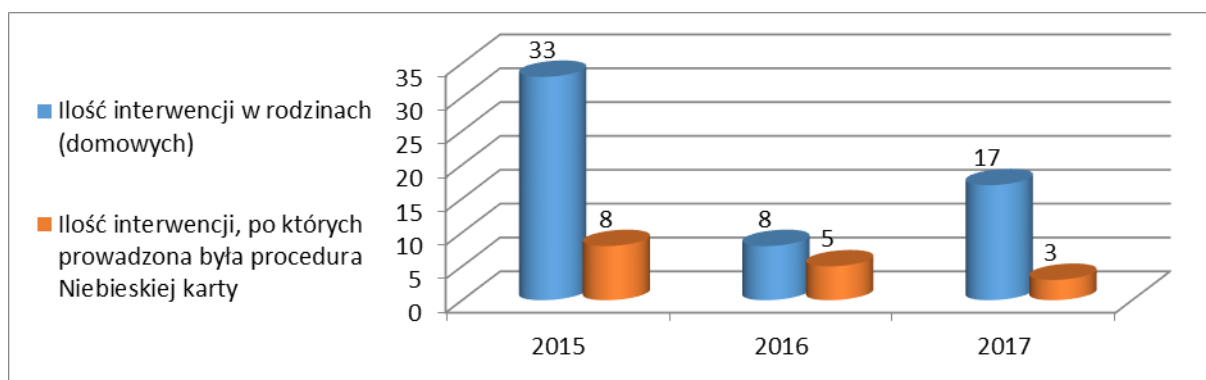
Rok/okres	Ilość przeprowadzonych porad
2015 (V-XII)	56
2016 (II-XII)	35
2017 (XI-XII)	16

źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Stan na 15.12.2017r.

W 2017 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dofinansowała program profilaktyczny „Zachowajmy trzeźwy umysł” realizowany przez GOPS, którego m.in. jednym z założeń było przeprowadzenie poradnictwa psychologicznego dla mieszkańców Gminy Smołdzino, w tym dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do Placówki wsparcia dziennego – Świetlicy w Żelazie. W ramach tego programu udzielono w okresie XI-XII’2017 16 porad indywidualnych.

N. INTERWENCJE POLICJI W GMINIE SMOŁDZINO

Poniższy wykres ukazuj, ilość przeprowadzonych interwencji w rodzinach – interwencji domowych w Gminie Smołdzino. Bardzo widoczny jest spadek interwencji na przełomie ostatnich 3 lat. Również znacznie zmalała ilość interwencji, po których założono NK z 8 na 3.

źródło: Posterunek Policji w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej. Stan na 30.09.2017r.

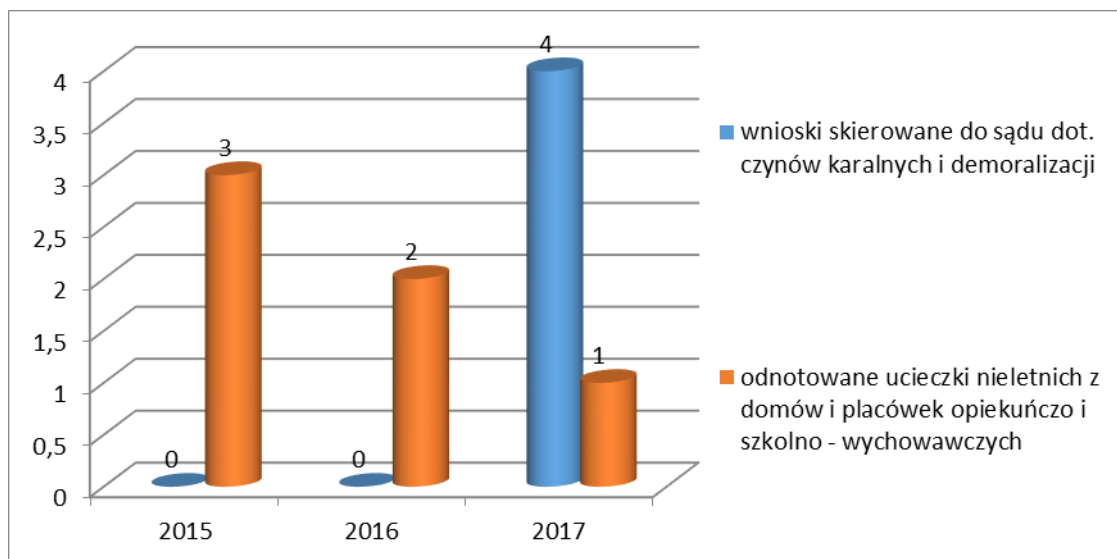
O. PROWADZONE PRZEZ POLICJĘ, NA TERENIE GMINY SMOŁDZINO, POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZE DOTYCZĄCE PSYCHICZNEGO I FIZYCZNEGO ZNĘCANIA SIĘ - ART. 207§1 KK W LATACH 2015-2017

rok	Postępowania ze skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu	Postępowania umorzone z powodu braku znamion czynu zabronionego
2015	0	0
2016	0	1
2017 (I- III kw.)	1	0

źródło: Posterunek Policji w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej. Stan na 30.09.2017 r.

W 2017 roku skierowano 1 akt oskarżenia do Sądu w sprawie fizycznego i psychicznego znęcania się, natomiast w 2016 roku 1 postępowanie zostało umorzone z powodu braku znamion czynu zabronionego.

P. CZYNNOŚCI PODEJMOWANYCH WOBEC NIELETNICH PRZEZ POLICJĘ W GMINIE SMOŁDZINO W LATACH 2015-2017 (DO KOŃCA III KW.2017 r.)

źródło: Posterunek Policji w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej. Stan na 30.09.2017 r.

R. WSPÓLPRACA ZESPOŁU SZKOLNO- PRZEDSZKOLNEGO W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

rok	Spotkania asystentów rodziny z pedagogiem
2015	63
2016	63
2017	38

Źródło: Zespół Szkolno - Przedszkolny w Smołdzinie. Stan na 30.11.2017 r.

Należy zwrócić uwagę, że liczba spotkań asystentów rodziny z pedagogiem znacznie zmalała między innym ze względu na zmniejszenie liczby rodzin objętych asystenturą, ale również ulegała zmniejszeniu ze względu na częsty kontakt telefoniczny asystentek z pedagogiem.

W latach 2015 - 2017 do GOPS nie wpłynął żaden wniosek szkoły dotyczący objęcia wsparciem asystenta rodziny.

Współpraca z asystentem rodziny polegała głównie na podejmowaniu interwencji doraźnych i długofalowych poprzez indywidualne rozmowy z asystentami rodzin w celu:

- rozpoznawania warunków życia i nauki uczniów mających trudności dydaktyczne czy sprawiających problemy wychowawcze,
- niwelowania zachowań problemowych u dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- określenia przyczyn i stopnia trudności dydaktycznych przejawianych przez uczniów,
- określenie sposobów pomocy uczniom w domu rodzinnym,
- udzielanie wskazówek efektywnej współpracy z rodzicami uczniów,
- dawanie wsparcia i wzmacnianie oddziaływań ich rodzin,
- tworzenia swoistej bazy informacyjnej dotyczącej form pomocy dzieciom z rodzin z problemami.

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Smołdzinie realizowany jest **Szkolny Program Profilaktyczno - Wychowawczy** uchwalony przez Radę Pedagogiczną w 2017 r., który tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania oraz Programem Wychowawczym Klas. Program realizowany jest w pięciu blokach tematycznych:

1. Profilaktyka niepowodzeń szkolnych.
2. Profilaktyka agresji.
3. Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień.

4. Promocja zdrowia psychicznego i profilaktyka zaburzeń emocjonalnych.

5. Bezpieczeństwo w szkole i poza szkołą.

S. LICZBA UCZESTNIKÓW CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W SMOŁDZIŃSKIM LESIE

Podział uczestników CIS biorących udział w zajęciach Centrum w 2017 r.

ROK	Ilość uczestników- mężczyzn	Ilość uczestniczek- kobiet
2015	10	8
2016	23	13
2017	14	15

źródło: Centrum Integracji Społecznej w Smołdzińskim Lesie. Stan na 31.12.2017 r.

T. WYKSZTAŁCENIE UCZESTNIKÓW CIS W 2017 r.

wykształcenie	Ilość osób
Podstawowe	14
Zawodowe	11
Średnie	2
Policealne	2

źródło: Centrum Integracji Społecznej w Smołdzińskim Lesie. Stan na 31.12.2017r.

U. Podsumowanie zadań wynikających z Programu Wspierania Rodziny w Gminie Smołdzino na lata 2015-2017

1. zadanie: monitoring sytuacji dziecka i rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej - pracownicy na bieżąco monitorowali sytuację dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Polegało to przede wszystkim na regularnych wizytach w środowiskach, jak również komunikowaniu się i wymianie informacji w sprawie tychże rodzin z przedstawicielami innych instytucjami, tj. kurator rodzinny, pedagog szkolny, Policja, PCPR, GKRPA, a także wymianie informacji z asystentami rodzin.
- Posterunek Policji w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej - prowadził kontrole oraz rozmowy w rodzinach w ramach prowadzonych procedur Niebieskiej karty oraz rozmowy z nieletnimi sprawcami czynów karalnych i zagrożonych demoralizacją w ramach prowadzonego nadzoru nad nieletnimi, poradnictwa specjalistycznego nie realizowano;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - w ramach monitoringu kierowano wnioski o udostępnienie danych o aktualnej sytuacji do GOPS i Policji;
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Smołdzinie - wywiady, obserwacje uczniów, analizowanie indywidualnych przypadków na posiedzeniach zespołu kryzysowego lub rady pedagogicznej, współpraca z instytucjami i organizacjami udzielających profesjonalnej pomocy dzieciom i ich rodzinom;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny - członkowie GZI monitorowali sytuację członków rodzin, które zostały objęte wsparciem w ramach założonej procedury Niebieskiej Karty - działania mają na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie i wpływanie na utrzymanie zadowalającego stanu bezpieczeństwa oraz przywrócenie godności osobom słabszym, narażonym na skrzywdzenie. Grupy robocze powołane do prowadzenia procedury NK odbywały się zarówno z osobami doznającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc, a członkowie grup we współpracy z rodziną opracowali plan pomocy oraz jego monitoring.

2. zadanie: rekrutacja i zatrudnienie asystentów:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej od 2012 roku zatrudnia na umowę zlecenie dwóch asystentów rodziny.

3. zadanie: tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej - asystenci podnosili swoje kwalifikacje bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów przez GOPS.

4. zadanie: współpraca z koordynatorem pieczy zastępczej-

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej współpracował z koordynatorami pieczy zastępczej w zakresie pracy z rodziną naturalną dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, ponadto asystentki rodzin uczestniczyły w okresowej ocenie sytuacji dziecka.

5. zadanie: poradnictwo specjalistyczne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej realizował następujące rodzaje wsparcia specjalistycznego dla rodzin: warsztaty kompetencji społecznych, terapia systemowa rodzin, spotkania z psychologiem,

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny: zapewniał wsparcie pracą socjalną i informacyjną.

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Smołdzinie zapewniała wsparcie psychologiczne.

- Urząd Gminy zapewniał poradnictwo prawne.

6. zadanie: rodziny wspierające - nie wyłoniono rodzin wspierających.

7. zadanie: placówki wsparcia dziennego:

- W 2014 r. w ramach pozyskanych przez Gminę Smołdzino środków wybudowano świetlicę w Żelazie. Dodatkowo GOPS otrzymał dotację na realizację Programu Profilaktyczno - Edukacyjnego „Nowe możliwości” w ramach którego doposażono świetlicę. Placówka wsparcia dziennego działa od 01.06.2015 r. W chwili obecnej do placówki jest zapisanych 23 dzieci.

8. zadanie: pobyt dzieci w pieczy zastępczej - GOPS współfinansował pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY SMOŁDZINO

Na terenie Gminy Smołdzino funkcjonują następujące instytucje i organizacje:

· Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej, w tym Środowiskowy Dom Samopomocy w Gardnie Wielkiej, Klub Wolontariusza,

· Gminny Ośrodek Kultury w Smołdzinie - w tym biblioteka oraz świetlice,

· Zespół Szkolno- Przedszkolny w Smołdzinie, w tym Przedszkole, Szkoła podstawowa, Oddziały Gimnazjalne,

· Centrum Integracji Społecznej w Smołdzińskim Lesie,

· Publiczny i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Smołdzinie,

· Uczniowski Klub Sportowy Lekkiej Atletyki i Piłki Nożnej "ROWOKÓŁ" Smołdzino,

· Klub Sportowy ROWOKÓŁ,

· Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki Wiejskiej "SŁOWINIEC",

· Stowarzyszenie Mieszkańców Smołdzińskiego Lasu „Wspólna Sprawa”,

· Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej "Razem zrobimy wiele",

· Stowarzyszenie „Kluka”

· Posterunek Policji w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej,

· Parafia Rzymsko – Katolicka w Smołdzinie i w Gardnie Wielkiej

· Parafia Ewangelicko – Augsburska w Słupsku, Kaplica w Gardnie Wielkiej,

· Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

· Jednostki ochotniczej Straży Pożarnej.

CELE PROGRAMU

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w Gminie Smołdzino jest wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Zapobieganie powstawaniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
2. Wspieranie i interdyscyplinarna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.
3. Wzmocnienie współpracy na rzecz wspierania rodzin z Gminy Smołdzino.

ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Programu są rodziny z terenu Gminy Smołdzino, w szczególności rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz przedstawiciele instytucji i organizacji, pracujących na rzecz dziecka i rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest głównie do rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, a także rodzin, które na skutek sytuacji życiowych i kryzysowych szukają pomocy w instytucjach i organizacjach na terenie gminy.

REALIZATORZY PROGRAMU

Założenia Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Smołdzino oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Zarządzeniem nr 15/2018 Wójta Gminy Smołdzino z dnia 30 stycznia 2018 r. powołano zespół ds. opracowania koncepcji Gminnego Programu Wspierania Rodziny, składający się z następujących osób:

- Wójt Gminy Smołdzino
- Kierownik GOPS,
- Przewodniczący GKRPA,
- Dyrektor ZSP,
- Przewodniczący GZI,
- Kierownik CIS,
- Administrator ŚDS,
- Kierownik Posterunku Policji,
- Kurator sądowy,
- Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

W wyniku prac Zespołu wyłoniono zadania, które zostały nałożone na następujące podmioty:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Zespół Szkolno- Przedszkolny,
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Centrum Integracji Społecznej,
6. Kurator zawodowy,
7. Posterunek Policji w Smołdzinie

Podmioty te będą realizatorami niniejszego Programu.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas, gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji. Program jest zobowiązaniem samorządu gminy i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka. Realizując zadania na rzecz rodziny należy kierować się zasadą współpracy opartej na jednolitym planie pracy. Praca z rodziną ma dążyć w tym samym, ustalonym wspólnie kierunku, a podejmowane działania powinny się uzupełniać, a nie powielać.

SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY - ZADANIA I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020 w Gminie Smołdzino jest wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Cel szczegółowy 1: Zapobieganie powstawaniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych				
Lp.	Nazwa zadania	Harmonogram realizacji	Wskaźnik/miernik realizacji	Podmiot realizujący
1.	Monitoring sytuacji dziecka i rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w tym diagnoza problemów	2018- 2020	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiek.- wych. Liczba spotkań/ wizyt w rodzinach zagrożonych kryzysem	GOPS ZSP GKRPA GZI POLICJA KURATOR SĄDOWY
2.	Działania profilaktyczne - inicjowanie i wspieranie realizacji programów i projektów, akcji, kampanii zapobiegającym negatywnym zjawiskom w rodzinie	2018- 2020	liczba projektów, programów, kampanii, akcji, Liczba projektów, programów, akcji, kampanii itd.	GOPS ZSP GKRPA GZI POLICJA
3.	Rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego- świetlicy, (finansowanie działań)	2018- 2020	liczba świetlic środowiskowych, liczba dzieci objętych wsparciem w ramach świetlic	GOPS
Cel szczegółowy 2: Wspieranie i interdyscyplinarna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej				
1.	Praca z rodziną, w tym wsparcie asystenta rodziny	2018- 2020	Liczba rodzin objętych asystenturą rodzin (dot. GOPS) Liczba rodzin objętych działaniami podmiotu	GOPS ZSP GKRPA GZI
2.	Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego, usług specjalistycznych i konsultacji	2018- 2020	liczba i rodzaj form porad specjalistycznych, liczba rodzin korzystających z poradnictwa (terapii, spotkań, mediacji itp.), usług	GOPS ZSP GKRPA GZI
3.	Pomoc w zaspokojeniu podstawowych potrzeb rodzin, w tym pomoc finansowa i rzeczowa, usługi specjalistyczne	2018- 2020	Liczba i rodzaj udzielonej pomocy rodzinom	GOPS
4.	Organizowanie czasu wolnego dzieci i rodzin	2018- 2020	Liczba wyjazdów, warsztatów, spotkań, imprez/ kół zainteresowania	GOPS ZSP GKRPA GZI
5.	Wspieranie systemu pieczy zastępczej- współfinansowanie i współpraca z koordynatorem pieczy zastępczej	2018- 2020	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej i rodzinnej Liczba spotkań, konsultacji w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy	GOPS
6.	Propagowanie nowych form pomocy, w tym rodzin wspierających	2018- 2020	Liczba wyłonionych rodzin wspierających, Liczba nowych form wsparcia	GOPS ZSP GKRPA POLICJA GZI KURATOR SĄDOWY
7.	Wspieranie rozwoju wolontariatu, grup	2018- 2020	Liczba organizacji, kół,	GOPS

	wsparcia, stowarzyszeń, klubów itp. działających na rzecz rodzin		stowarzyszeń, klubów działających na rzecz rodzin	ZSP GKRPA GZI
Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie współpracy na rzecz wspierania rodzin z Gminy Smoldzino				
1.	Inicjowanie wspólnych działań, akcji, spotkań, szkoleń, warsztatów, kampanii na rzecz rodzin	2018- 2020	liczba i rodzaj przeprowadzonych akcji, kampanii, warsztatów na rzecz rodzin, liczba spotkań, konsultacji realizatorów Programu	GOPS ZSP GKRPA GZI
2.	Diagnozowanie problemów rodzin i udzielanie informacji o możliwościach pomocy	2018- 2020	Liczba skierowań do placówek, ośrodków, poradni	GOPS ZSP GKRPA GZI
3.	Reagowanie na negatywne zjawiska w rodzinie, w tym przemoc	2018- 2020	liczba złożonych wniosków o przyznanie asystenta rodzinie, liczba założonych Niebieskich Kart, liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym	GOPS ZSP GKRPA GZI, KURATOR SĄDOWY
4.	Angażowanie wolontariuszy z Klubu Wolontariusza przy GOPS w pomoc na rzecz rodzin	2018- 2020	Liczba wolontariuszy zaangażowanych w pomoc rodzinom, liczba wypracowanych przez wolontariuszy godzin na rzecz rodzin	GOPS ZSP GKRPA GZI
5.	Opracowanie modeli współpracy na rzecz wspierania rodzin	2018- 2020	Liczba modeli współpracy na rzecz wspierania rodzin, liczba spotkań zespołu	GOPS ZSP GKRPA GZI, POLICJA KURATOR SĄDOWY
6.	Przygotowanie i przedkładanie do GOPS sprawozdań realizatorów z realizacji zadań Programu Wspierania Rodziny, w tym bieżące zbieranie danych ilościowych i jakościowych w zakresie wspierania rodzin	co roku do dnia 30 stycznia	Sprawozdania przesłane do GOPS, zebrane dane ilościowe dotyczące rodzin	GOPS ZSP GKRPA GZI POLICJA KURATOR SĄDOWY
7.	Podnoszenie umiejętności osób pracujących na rzecz rodzin	2018- 2020	liczba szkoleń, liczba uczestników szkoleń	GOPS ZSP GKRPA GZI POLICJA KURATOR SĄDOWY

FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania Programu będą finansowane z następujących źródeł:

- Budżet Gminy,
- Budżet Państwa,
- Programy rządowe,
- Inne projekty, w ramach których pozyskane zostaną środki.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring Programu prowadzony będzie systematycznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich zadań opisanych w niniejszym Programie.

Monitorowanie działań będzie dokonywane również poprzez analizę danych ilościowych, uzyskanych w ramach sprawozdań od realizatorów Programu.

Aby Program realizowany był sprawnie i skutecznie wszystkie jego etapy podlegać będą monitoringowi. Ma on na celu zapewnienie osiągnięcia zakładanych rezultatów oraz korektę ewentualnych odchyleń od poprawnej realizacji przyjętych celów. Będzie prowadzony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej. Pomiary rezultatów dokonywane będą na bieżąco, przez cały okres realizacji Programu. Raz w roku sporządzone zostanie sprawozdanie podsumowujące realizację Programu w danym roku kalendarzowym, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia zaplanowanych rezultatów i wskaźników. Realizatorzy Programu zobowiązani są do przedstawienia do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej sprawozdania rocznego z realizacji Programu Wspierania Rodziny do 30 stycznia każdego roku. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie natomiast całościowe sprawozdanie z realizacji Programu w poszczególnych latach przedstawiał będzie w sprawozdaniu z działalności GOPS do 31 marca każdego roku. Głównym celem ewaluacji jest uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu, poznanie ewentualnych trudności i braków, które występują w trakcie realizacji, dokonanie oceny realizacji zadań przez realizatorów Programu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami art. 176 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny, które uchwała Rada Gminy. Uchwałą Nr VI/25/2015 Rady Gminy Smółdzino z dnia 4 lutego 2015 roku przyjęto Program na lata 2015 - 2017. Zatem istnieje konieczność przyjęcia przedstawianej Uchwały.